

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kangasvieri, Tea; Moate, Josephine

Title: Varhemmin helposti : luokanopettajien käytännön ideoita kieltenopetuksen varhentamiseen

Year: 2018

Version: Published version

Copyright: © Kieliverkosto ja kirjoittajat, 2018

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Kangasvieri, T., & Moate, J. (2018). Varhemmin helposti : luokanopettajien käytännön ideoita kieltenopetuksen varhentamiseen. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9(7).
<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2018/varhemmin-helposti-luokanopettajien-kaytannon-ideoita-kieltenopetuksen-varhentamiseen>

Varhemmin helposti – luokanopettajien käytännön ideoita kieltenopetuksen varhentamiseen

Tässä artikkelissa käsitellään luokanopettajien luovia ratkaisuja englannin kielen varhentamisessa alakoulun ensimmäisellä ja toisella luokalla. Luokanopettajilta kerättiin raportteja kevään 2018 aikana heidän hyväksi toteamistaan aktiviteeteista, joiden avulla he ovat varhentaneet vieraan kielen opetusta omassa työssään. Esimerkit ovat englannin kielen opetuksesta, mutta niitä voidaan käyttää myös muiden vieraiden kielten opetuksessa. Artikkelissa kerrotaan myös luokanopettajien omista tuntemuksista ja kokemuksista kieltenopetuksen varhentamisesta. Opettajien mukaan tunneilla on muun muassa pelattu, leikitty, kerrottu tarinoita, askarreltu ja kirjoitettu lyhyitä tekstejä ja esitelmää. Vähäiselläkin suunnittelulla voidaan lisätä vierasta kieltä alakoulun opetukseen.

Julkaistu: 13. joulukuuta 2018 | Kirjoittanut: Tea Kangasvieri ja Josephine Moate

Kieltenopetuksen varhentamisen kärkihankkeet ovat saaneet kouluissa ympäri Suomen aikaan villityksen. Kouluissa on ryhdytty varhentamaan vieraan kielten opetusta ennen varsinaista A1-kielen opetuksen alkua. Vuonna 2019 koulunsa aloittavat lapset ovat ensimmäinen ikäluokka, joilla alkaa vieraan kielen opiskelu jo ensimmäiseltä luokalta lähtien. Vuodesta 2020 lähtien ensimmäistä vierasta kieltä tullaan opettamaan kaikissa kouluissa ensimmäiseltä luokalta lähtien, minkä takia opettajat tarvitsevat tukea kielten varhentamisen aloittamiseen. (OKM 2018.) Erilaisissa opettajien täydennyskoulutuksissa ja kursseilla tarjotaankin käytännön työkaluja vieraan kielen opetuksen varhentamiseen.

Koulut ja päättäjät ovat viimeistään Pyykön raportin myötä huomanneet, että kouluissa kielivalinnat ovat yksipuolistuneet, vaikkakin erilaisten hankkeiden aikana kielivalinnat saadaan hetkellisesti kasvuun (Pyykkö 2017). Kieltenopetuksen varhentamisen hankkeet ympäri Suomea yrittävät monipuolistaa kielivalintoja esi- ja perusopetuksessa, joissa lapset pääsevät kokeilemaan vierasta kieltä turvallisessa kouluympäristössä leikin avulla. Opetussuunnitelma ohjaa monipuolisiin työtapoihin, jotka tuovat oppimiseen iloa ja onnistumisen kokemuksia.

Toiminnallisten ja kokemuksellisten työtapojen lisäksi kielen opetuksessa tulisi opetussuunnitelman mukaan olla runsaasti tilaa ilolle, leikillisyydelle ja luovuudelle. (POPS 2014, 90; 127.)

Jo oppimispolun alkuvaiheessa voidaan alkaa rakentaa lasten itsevarmuutta kielen käyttämiseen ja kehittää heidän jokapäiväistä kielitaitoaan. Tämä tapahtuu luontevasti musiikin, pelien, tarinoiden ja koulupäivän rutiinien avulla. Oppitunnilla käytetty kieli voi olla konkreettista ja pohjautua arkisiin ilmauksiin. Arkipäivän kieli on tärkeässä roolissa ymmärryksen kehittymisessä, ja se tarjoaa tilaa konkreettiselle toiminnalle ja oppilaiden kysymyksille, jotta he tottuvat uuteen kieleen ja uusiin sanoihin. (Nikula & Moate 2018, 22–25.) Oppilaille annetaan tilaa kokeilla omien valmiuksien mukaan kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa turvallisessa ympäristössä. Opetuksessa on hyvä painottaa taitoja, joita oppilaat jo osaavat, sen sijaan, että opettaja korjaisi jatkuvasti oppilaiden virheitä. Opetus tulisi myös suunnitella siten, että mahdollisimman moni ryhmän oppilaista saisi onnistumisen kokemuksia.

Ilon ja onnistumisen kokemukset monipuolisten työtapojen kautta tukevat oppilaan ajattelun kehittymistä ja taitoa soveltaa osaamista (POPS 2014, 30). Kun pelaaminen on hauskaa, on opituilla sisällöillä parhaimmat mahdollisuudet pysyä muistissa (Sambanis 2015). Pelien ja leikkien avulla voidaan motivoida oppilaita jatkamaan vieraan kielen opiskelua (ks. Nyman, Mäntylä & Kajander 2015). Pelit tekevät oppimissisällöistä elävämpiä ja kehittävät myös persoonallisuutta ja sosiaalista kyvykkyyttä, minkä lisäksi ne voivat vahvistaa oppijoiden itsevarmuutta, vastuuntuntoa ja keskinäistä luottamusta (Gudjons 2014, 122; Vuorinen 1993, 181). Opettajan ja oppilaan tasa-arvoisessa ja vuorovaikutteisessa suhteessa monipuoliset työtavat ja opettajan valmentajan kaltainen rooli tukevat oppilaan oppimisprosessia samalla innostaen oppilaita oppimaan (Järvilehto 2014, 64; 166). Oppimisen aktivoimisen seurauksena oppilaiden aikaisemmat tiedot, asenteet ja näkemykset tulevat ilmi opettajalle, ja opettaja voi vaikuttaa muutokseen ja uuden oppimiseen (Öystilä 2003, 62).

Tässä artikkelissa käytetty aineisto on kerätty vantaalaisilta luokanopettajilta, jotka ovat kielenopetuksen varhennuskoulutuksen jälkeen varhentaneet englannin kieltä omassa opetuksessaan. Täydennyskoulutus oli käynnissä lukuvuonna 2017–2018, ja koulutuksen päätyttyä opettajat kirjoittivat raportin, jossa he jakoivat omia luovia ratkaisujaan englannin kielen varhennukseen. Raporteissa opettajat tarjoavat yksinkertaisia ja helposti sovellettavia toimintoja, jotta jokainen opettaja voisi omassa opetuksessaan varhentaa pienin valmisteluin vierasta kieltä. Raporttien käyttöön on saatu täydennyskoulutukseen osallistuvilta luokanopettajilta lupa.

Luokanopettajien kokemuksia englannin kielen varhentamisesta

Seuraavassa osassa kerromme opettajien omista kokemuksista koskien englannin kielen varhentamisen aloittamista. Skinnarin ja Sjöbergin (2018) selvityksen mukaan kunnilla on myönteisiä kokemuksia vieraan kielen varhennuksesta, vaikkakin kielen varhentamishankkeet ovat kohdanneet myös opettajien vastustusta. Jotkut opettajat kokevat varhentamisen raskaana lisätyönä tai kokevat sen olevan raskasta joillekin heikommille oppilaille (Skinnari & Sjöberg 2018, 44–45). Myös opettajaraporteissa osa luokanopettajista tunsu itsensä epävarmaksi käynnistäessään englannin kielen opetuksen kouluvuoden 2017–2018 alussa. Kuitenkin saadessaan tukea opetuksensa he pystyivät astumaan kielenopettajan saappaisiin ja luomaan kielenopetusta ilon, luovuuden ja pelillisyyden kautta.

Tässä artikkelissa esiteltyjen raporttien opettajien täytyi löytää ja luoda itse sopivaa materiaalia englannin kielen varhennettuun opetukseen. Vaikka opettajat uskalsivat rohkeasti kokeilla opetuksessaan sekä omia että täydennyskoulutuksessa saamiaan ideoita, osaa opettajista harmitti kuitenkin valmiin materiaalin puute. Valmis, varhennettuun kielen opetukseen sopiva materiaali olisi vähentänyt kuormaa tuntien valmistelusta. Moni mainitsee käyttäneensä paljon aikaa tuntien valmisteluun ja toimivan materiaalin etsimiseen. Osa taas huomasi, että muissa oppiaineissa käytettyä, olemassa olevaa opetusmateriaalia pystyy käyttämään myös varhennetun englannin opetuksessa. Esimerkiksi jo tehtyjä kirjain- tai numerokortteja opettajien ei tarvinnut tehdä uudelleen englannin kieltä varten. Vaikka näiden raporttien opettajilla ei ollutkaan käytössä varhennetun englannin materiaalia, ovat suuret oppimateriaalikustantamot julkaisseet jo materiaalia tukemaan varhaista kieltenopetusta.

Opettajia on tunneilla ilahduttanut oppilaiden oma innostus, joka on myös tarttunut opettajiin. Opettajat ovat saaneet positiivisia kokemuksia opetuksen onnistumisesta, ja ne siivittävät opettajia varmasti myös tulevassa opetuksen kehittämistyössä. Opettajat ovat olleet yllättyneitä, kuinka rohkeasti ja luovasti pienet oppilaat uskaltavat kokeilla kieltä ja tehdä kielellä erilaisia asioita. Aikuisilla olisi paljon opittavaa lasten rohkeudesta.

Ideota kielten varhentamisen aloitukseen

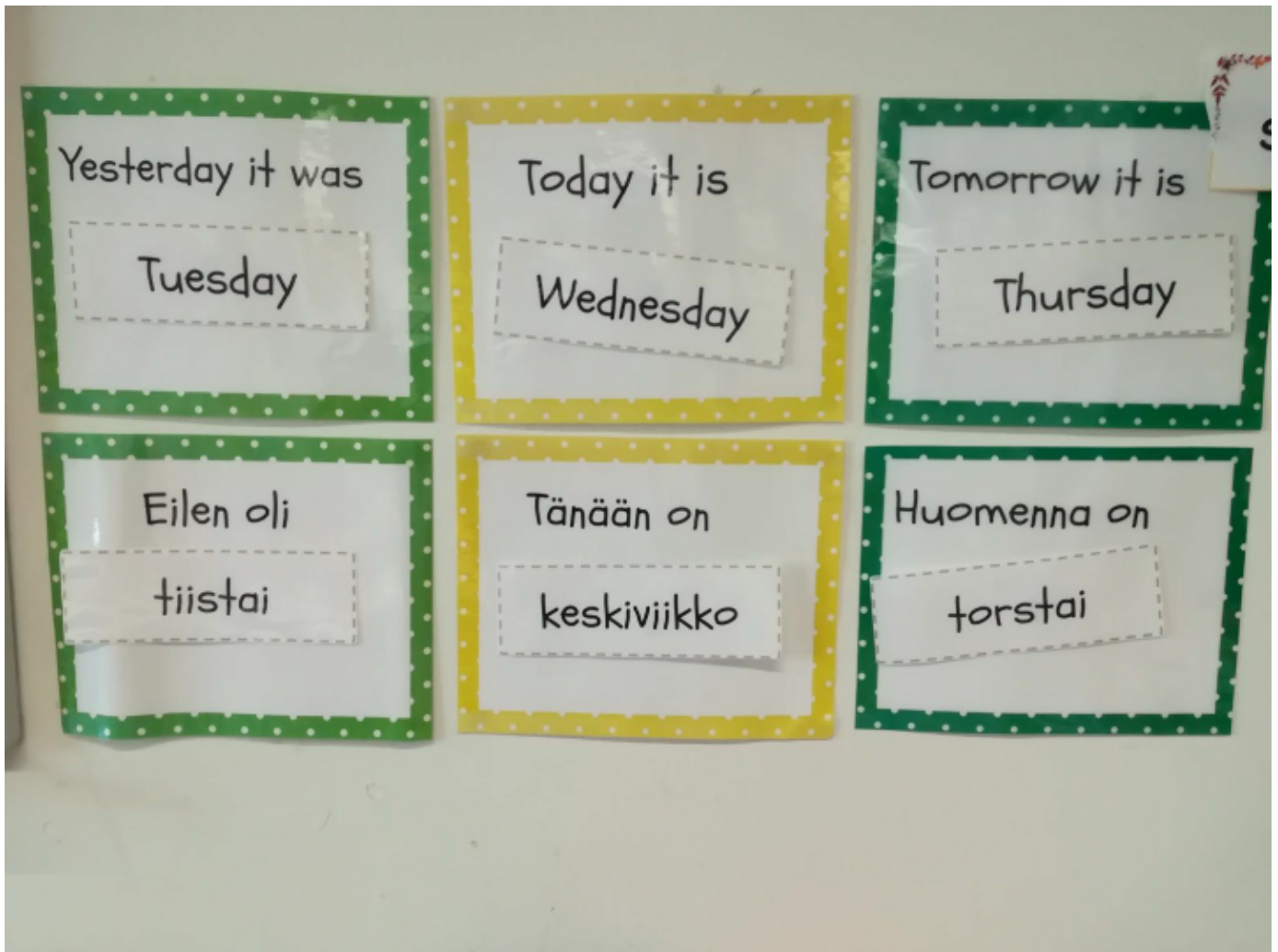
Seuraavassa osassa annetaan ideoita kieltenopetuksen varhentamiseen ja esitellään tunnilla käytettyjä aktiviteetteja. Esimerkit tulevat opettajaraporteista ja ovat käytännön esimerkkejä varhentamisen aloitukseen. Vierasta kieltä voidaan lähteä varhentamaan erilaisten teemojen tai esimerkiksi vuosikellon avulla. Vuosikellon avulla voidaan tutustua kielialueen juhlapyyhiin ja kulttuuriin. Teemat voidaan sitoa lasten omaan kokemusmaailmaan, ja englannin kieltä voidaan nivoa muutenkin tunneilla käsiteltyihin aiheisiin. Lapsille tärkeisiin rutiineihin voidaan tuoda englannin kieli opetuskielen rinnalle, jolloin oppilaat saavat kosketuspintaa kieleen päivittäin.

Opetusvuoden alussa on luontevaa tutustuttaa oppilaat ensin kohdekielen tervehdyksiin ja tutustumisfraaseihin. Tutustumisen jälkeen oppilaille voidaan opettaa numerot ja värit, joiden kanssa voi keksiä monenlaista tekemistä. Värien jälkeen sopiva jatkumo on eläinaihepiirin sanat, ja eläimiä kuvaillessa voidaan myös opetella kehonosia. Kielitaidon karttuessa voidaan kouluvuoden kuluessa myös käsitellä vaatteisiin, perheeseen ja harrastuksiin liittyviä aiheita.

Oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet ja harrastukset voivat myös vaikuttaa siihen, mitä teemoja opetuksessa halutaan ja voidaan käsitellä. Kielen varhennus voidaan aloittaa yksinkertaisella kysymyksellä: "What can you say in English?" Kysymyksen avulla oppilaat pystyvät nopeasti huomaamaan, kuinka paljon he jo osaavat englantia, kuinka paljon vierasta kieltä heidän jokapäiväisessä elämässään on ja mikä heitä kiinnostaa. Toinen opettaja antoi esimerkin, miten oppilas alkoi hyräilemään "I believe I can fly" -kappaletta tekemisen verbeihin tutustumisen jälkeen. Opettaja näki mahdollisuuden tilanteessa ja etsi kappaletta sanat ja laulun internetistä, jonka jälkeen koko luokka opettajan kanssa lauloi kappaletta pitkään oppitunnin jälkeenkin.

Luokkahuoneen rutiinit

Usein alakoulun ensimmäisillä luokilla oppilaat tutustuvat aamuisin koulun päiväohjelmaan, miksi sitä ei voisi tehdä myös vieraalla kielellä. Näin luokkahuoneessa voidaan aloittaa luomaan monikielisiä rutiineja, jotka tulevat tutuiksi oppilaille.

Kuva 1. Lähde: Opettajaraporttien aineisto

Päivöohjelman lisäksi luokassa voidaan käydä läpi joka aamu ajanilmauksia, kuten kuukausia, vuodenaikoja ja päivämääriä, sekä sääsanoja. Usein käytetyt ilmaukset on hyvä kirjoittaa ylös luokkahuoneen seinille, jotta oppilaille tulee myös sanojen kirjoitusasu tutuksi.

Kuva 2. Lähde: Opettajaraporttien aineisto

Yksinkertainen kalenteri esittää toisaalta kuukaudet kahdella kielellä, toisaalta sen, miten osa kuukausista saattaa kuulua eri vuodenaikaan eri puolella maailmaa.

Tutustuminen ja tervehdykset

Kouluvuoden alussa luonnollinen ensimmäinen teema on tutustumis- ja tervehdysfraasit. Näitä voidaan opetella ensin yhdessä opettajajohtoisesti, minkä jälkeen voidaan siirtyä oppilaiden väliseen vuorovaikutukseen. Kun fraasit ovat tuttuja, ne voidaan ottaa mukaan päivän tai opetushetken aloitus- ja lopetustilanteisiin. Esimerkkejä erilaisista aktiviteeteista:

- Musiikki soi, musiikin pysähtyessä oppilaiden täytyy tervehtiä ja/ tai kysyä nimeä heitä lähimpänä olevalta oppilaalta. Puhutaan aina eri oppilaalle.
- Päivän lopussa opettaja kättelee jokaisen oppilaan, katsoo silmiin ja toivottaa hyvää päivänjatkoa/viikonloppua. Lapset vastaavat samaan tapaan.
- Muodostetaan kaksi ringkiä sisäkkäin, joissa lapset kiertävät vastakkaisiin suuntiin. Otetaan yksi askel kerrallaan, katsotaan vastakkaisella puolella olevaa oppilasta silmiin.

Sisärinki aloittaa: "Hi! How are you?", ulkorinki vastaa "I'm fine! How are you?" Jatketaan, kunnes kierros on käyty läpi.

Värit

Värit ovat helppo tapa jatkaa kieleen tutustumista. Värien kanssa voidaan keksiä monenlaisia toimintoja, sillä monissa lapsille jo entuudestaan tutuissa leikeissä käytetään värejä. Värit voidaan myös yhdistää ryhmänhallintaan esimerkiksi välitunnille päästämisessä, näin toiminta suuntautuu enemmän oppilaiden luovuuteen kuin kontrolloimiseen.

- Opettaja sanoo värin, oppilaiden pitää koskettaa luokassa jotain sen väristä asiaa tai esimerkiksi värikortteja. Tähän tehtävään voi liittää halutessaan myös pelin, jolloin nopein väriä koskettanut saa pisteen.
- Värikuningas-leikki. Yksi lapsista on kuningas, joka seisoo selkä osallistujiin päin. Hän sanoo jonkin värin, ja jos jonkun oppilaan vaatteissa on kyseistä väriä, hän saa ottaa askeleen eteenpäin. Se, joka ensimmäisenä pääsee koskettamaan värikuninkaan selkää, pääsee seuraavaksi kuninkaaksi.
- Jonoon asettuminen opettajan käskyjen mukaan, esimerkiksi: "Se, kenellä on päällään keltaista, voi mennä jonoon." Myös luokasta välitunnille lähteminen voi toimia samaan tapaan.
- Opettajan ohjeiden mukaan kuvan piirtäminen. Aineiston esimerkissä opettaja piirsi kuvaa puusta syysasussaan yksi asia kerrallaan. Opettaja kertoo, mitä piirtää, ja oppilaat toistavat asian perässä. Kuvaan voi lisätä tuntisisältöön sopivia asioita, esimerkiksi värejä.

Numerot

Värien jälkeen voidaan alkaa harjoitella numeroita vieraalla kielellä. Numeroiden kanssa voidaan yhdistää värit, jolloin värejäkin tulee vielä harjoiteltua.

- Yksinkertaiseen matematiikkaan yhdistäminen: opettaja kirjoittaa numerot taululle ja laittaa dokumenttikameralla näkyviin tietyn määrän esineitä, oppilaat kertovat montako esinettä näkevät.
- Pareittain: toinen näyttää sormilla jonkin lukumäärän, pari kertoo, kuinka monta sormea parilla on pystyssä.
- Laivanupotuksesta voi tehdä oman version. Käytetään numeroita 1–8, mutta aakkosten sijaan voidaan käyttää värejä tai kulloinkin käsiteltävää sanastoa, kuten kouluvälineitä.
- Kolme askelta oikealle -leikki. Jokaisella on ringissä oma tuoli. Pelinjohtaja antaa käskyn, esimerkiksi: "Jos sinulla on jotain sinistä, ota kolme askelta vasemmalle." Lapset toimivat käskyn mukaan ja istuvat joko tyhjälle tuolille tai jakavat jo varatun tuolin toisen oppilaan kanssa.
- Guess my number -leikki. Numerot on heijastettuina taululla. Yksi oppilaista tulee luokan eteen ja päättää mielessään jonkin numeron. Muut oppilaat yrittävät saada selville, mistä numerosta on kyse. Jos arvattu numero on pienempi kuin valittu numero, sanoo leikin johtaja "more", jos taas suurempi, sanoo hän "less".
- Luokan yhteinen joulukalenteri voi olla yhtenä vuonna osa englannin kielen varhennusta. Tehdään iso värityskuva luokan seinälle. Joka aamu joku oppilaista saa tehtävän, jossa hänen pitää etsiä kuvasta väritettävä asia, esimerkiksi "väritä neljä tähteä kuvasta".

Jokaisella oppilaalla on myös omassa vihkossaan sama kuva kuin seinällä. Värityskuva voi olla myös numeroitu, jolloin joka päivä väritetään yksi osa kuvasta.

Kuva 3. Lähde: Opettajaraporttien aineisto

Kehonosat

Kun numerot ja värit ovat tuttuja, voidaan käsitellä esimerkiksi kehonosasanastoa eri tavoin. Teemasanojen opettelussa voidaan tehokkaasti hyödyntää eri aisteja ja leikkejä.

- Oppilaat rakentavat lattialla paperirobotin, jossa on ihmisen eri kehonosia. Opettaja osoittaa yhtä kehonosaa kerrallaan, ja oppilaiden pitää vuorollaan nimetä osoitettu osa. Voidaan tehdä myös oppilaslähtöisesti opettajan antaman mallin jälkeen.
- Opettaja osoittaa kehonosaa ja oppilaan tulee nimetä osoitettu osa. Myös oppilaat pääsevät tekemään tätä pareittain.
- Kim-leikin pelaaminen kehonosilla. Opettaja näyttää dokumenttikameralla kuvan kehosta, mutta kuvan ollessa piilossa hän ottaa yhden kehonosan kerrallaan pois. Oppilaiden pitää kuvan uudelleen näkyviin tullessa osata nimetä hävinnyt kehonosa.
- Ruumiinosten kertaaminen. Opettaja sanoo esimerkiksi "four hand and three legs". Oppilaat muodostavat parin, joka seisoo kolmella jalalla ja pitää molempien käsistä kiinni.

- Sanojen opettelua varten voidaan järjestää juoksusanelu. Luokan ulkopuolelle laitetaan seinille sanakortteja. Oppilaiden täytyy käydä lukemassa sanakortin sana, painaa se mieleen ja kirjoittaa se ylös paperilleen oikean kuvan kohdalle.
- Yksi opettaja käytti yksinkertaista riimirunoa saadakseen luokkaan työrauhan. Opettaja alkoi kuiskaten toistamaan riimiä ja oppilaat yksi kerrallaan liittyivät mukaan, kunnes koko luokka toisti runoa yhteen ääneen. Runo: "Eyes are watching./ Ears are listening./ Lips are closed./ Hands are still./ Feet are very quiet./ You should really try it./ Listening well, listening well."

Muita mahdollisuuksia

Vuoden edetessä tunneilla voidaan käsitellä näiden aiheiden lisäksi myös eläin-, vaate-, perhe- ja harrastussanastoa. Opittuja aihepiirejä on hyvä kerrata tasaisin väliajoin, jotta voidaan varmistaa oppimisen taso. Oppimisen seuraamista varten opettaja voi tehdä esimerkiksi lautapelin opiskelluista aihepiireistä. Pelaamisen lomassa opettaja pystyy seuraamaan oppilaiden suoriutumista pelistä ja hän voi myös antaa suoraan palautetta oppilaille heidän osaamisestaan.

Luokkahuoneen lisäksi myös koulun käytäville voidaan ripustaa kuva- ja sanakortteja eri teemoihin liittyen, tai luokkahuoneen esineitä voidaan nimetä ja laputtaa, jotta saadaan vieras kieli näkyväksi. Toiminta voidaan yhdistää tähän niin, että opettaja voi pyytää vieraalla kielellä oppilaita luonnollisissa tilanteissa tuomaan esimerkiksi liimapuikon tai sulkemaan vaikka ikkunan vieraalla kielellä. Oppilaiden kanssa voidaan keskustella suomen ja toisten kielten välisistä eroista ja tuoda esiin, kuinka eri tavalla eri kieliä esimerkiksi lausutaan.

Lomalle lähtevälle oppilaalle voidaan antaa mukaan kieleen liittyviä kotitehtäviä. Oppilas voi esimerkiksi etsiä muutaman sanan kohdekielellä ja kertoa kouluun palatessaan lyhyesti lomakohteesta ja siellä puhutusta kielestä. Oppitunnilla voidaan yhdessä keskustella laajemmin, miten jollakin kielellä ilmaista asioita ja miten sama voidaan sanoa esimerkiksi suomeksi.

Eräs aineistomme opettaja kertoi, kuinka heidän kielen varhentamisen ryhmässä sattui olemaan pari oppilasta, joiden kotikieli on englanti. Heille annettiin tehtäväksi suunnitella kielirasteja muille oppilaille ja auttaa oppilaita tarvittaessa englanniksi. Näin saatiin kaikki luokan oppilaat osallistumaan yhteiseen toimintaan oman kielitasonsa mukaan.

Lopuksi

Niin kuin nämä luokanopettajilta kerätyt ideat osoittavat, ei opettajien tarvitse keksiä välttämättä uusia asioita kielenopetuksen varhentamiseen. Esimerkit osoittavat myös, kuinka jo pienellä valmistelulla voidaan tuoda kieltä lähemmäksi oppilaita ja käyttää luovia, pelillisiä tapoja. Useita luokan ja opettajan omia hyviä käytänteitä voidaan käyttää myös vieraalla kielellä. Ideoiden jakaminen opettajien kesken olisi myös tärkeää, jotta opettajat pystyisivät yhdessä kehittämään opetustaan eteenpäin. Yhdessä opettajaraportin kirjoittajan koulussa oli jopa tallennettu kielen varhennuksen aktiviteetteja pilvipalveluun uusia opettajia varten. Opettajat yllättyivät monesti positiivisesti oppilaiden heittäytymiskyvystä kielenopiskeluun ja hyötyivät myös itse ammatillisesti oppilaiden oppimisen ilon näkemisestä. Se, miten lapset kehittyvät ja oppivat tämänkaltaisessa leikkisessä, luovassa ja pelillisessä ympäristössä, onkin yksi aihepiiri, johon niin opettajien kuin tutkijoidenkin pitäisi kiinnittää enemmän huomiota.

Oppilaat tai huoltajat valitsevat kuitenkin yleisimmin ensimmäiseksi vieraaksi kieleksi eli A1-kieleksi tarjotuista kielistä englannin, mikä ei edesauta suomalaisen kielivarannon monipuolistumista (Skinnari & Sjöberg 2018; Pyykkö 2017). Tämä onkin yksi haaste tulevaisuuden kieltenopetuksessa. Kuinka saada vanhemmat ja myös koulujen johto sekä opettajakunta vakuuttuneeksi kieltenopetuksen hyödyllisyydestä kaikille oppilaille? Kielten varhentamishankkeet ovat hyvällä asialla, mutta hankkeiden loppuessa olisi hyvä myös tarkistaa hankkeen jatko vaikutus kunnassa. Jatketaanko varhennusta, vaikka hanke loppuisikin, vai millä tavoin hanke jatkaa elämäänsä koulujen arjessa? Tämä on myös yksi oleellinen näkökulma kieltenopetuksen varhennuksessa.

Monissa kunnissa, joissa on jo varhennettu kieltenopetusta, on haluttu myös monipuolistaa kielivalikoimaa esimerkiksi pienentämällä vaadittavia ryhmäkokoja kielten opetuksessa. Uusi IKI-hanke haluaa kartoittaa ja jakaa erilaisia kielipedagogiikan innovaatioita, niin pieniä kuin isojakin, ymmärtääkseen paremmin, mitkä innovaatiot kuuluvat kielimaisemaan Suomessa. Hankkeessa tehdään yhteistyötä niin valtakunnallisella, alueellisella kuin myös paikallisella tasolla opettajien, opettajankouluttajien ja opettajaopiskelijoiden kesken. Yksi tärkeimmistä tavoista kielivarannon vahvistamiseksi on innovaatioiden ja kokemusten jakaminen hyvistä käytänteistä. Niin kuin tässä artikkelissa jaetaan opettajien esimerkkejä, myös IKI rohkaisee opettajia ja kouluja jakamaan omia innovaatioitaan, jotta hyviä käytänteitä voidaan hyödyntää mahdollisimman laaja-alaisesti ja laadukasta kielikasvatusta voidaan kehittää edelleen.

Tea Kangasvieri (FM) on valmistunut 2017 saksan ja venäjän opettajaksi Jyväskylän yliopistosta. Pro gradu -tutkielmassaan hän teki opetuskokeilun saksan kielen yläkoulun B2-kielen opetusryhmälle toiminnallisista opetuskeinoista. Hän on kerännyt opetuskokemusta vajaan vuoden verran yläkoulusta ja lukiosta ja toimii tällä hetkellä IKI-hankkeen projektitutkijana Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksella.

Josephine Moate (PhD) toimii yliopistonlehtorina Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksella ja toimii uuden opetusministeriön rahoittaman hankkeen, IKI:n vastuullisena johtajana. Josephine toimii Juliet-ohjelman koordinaattorina ja on myös mukana muissa opetuksen kehityshankkeissa.

IKI (Innovatiivisen kielikasvatuksen kartta ja kompassi)

(<https://www.jyu.fi/edupsy/fi/tutkimus/hankkeet-projects/iki>) kartoittaa esi- ja perusopetuksen kielikasvatuksen innovaatioita ympäri Suomen ja jakaa niitä opettajille, opettajankouluttajille ja opettajaopiskelijoille. Tarkoituksena on muodostaa kielikasvatuksen uudenlainen malli, joka muodostaisi jatkumon aina esiopetuksesta perusopetuksen loppuun saakka. Jyväskylän yliopiston koordinoimassa hankkeessa ovat lisäksi mukana Åbo Akademin Vaasan ja Turun yliopiston Rauman opettajankoulutusyksiköt. Lisätietoja [hankkeen pedanet-sivustolta](https://peda.net/jyu/okl/hankkeita/iki-hanke) (<https://peda.net/jyu/okl/hankkeita/iki-hanke>).

Lähteet

Gudjons, Herbert 2014. Handlungsorientiert lehren und lernen: Schüleraktivierung, Selbsttätigkeit, Projektarbeit. (8. aktualisierte Auflage) Bad Heilbrunn: J. Klinkhardt.

Järvilehto, Lauri 2014. Hauskan oppimisen vallankumous. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kangas, Marjaana 2014. Leikillisyyttä peliin: Näkökulmia leikillisyyteen ja leikilliseen oppimiseen. Teoksessa Krokfors, Leena; Kangas, Marjaana ja Kopisto, Kaisa (toim.), *Oppiminen pelissä: Pelit, pelillisuus ja leikillisuus opetuksessa*. 73–79. Vantaa: Hansaprint Oy.

Nikula, Tarja & Moate, Josephine 2018. Integrating everyday language with conceptual development across the CLIL pathway. *Babylonia*. 2018(2), 21–25.

Nyman, Tarja; Mäntylä, Katja & Kajander, Kati 2015. Lapset kielileirillä: iloisia ilmeitä ja hymyjä. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 6(2). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-huhtikuu-2015/lapset-kielileirilla-iloisia-ilmeita-ja-hymyja> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-huhtikuu-2015/lapset-kielileirilla-iloisia-ilmeita-ja-hymyja>)

OKM 2018 = Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018. Valtioneuvosto päätti peruskoulun tuntimäärän kasvattamisesta - kielenopetus alkaa jatkossa jo ensimmäiseltä luokalta. 20.9.2018. Saatavilla: https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/valtioneuvosto-paatti-peruskoulun-tuntimaaran-kasvattamisesta-kielenopetus-alkaa-jatkossa-jo-ensimmaiselta-luokalta (https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/valtioneuvosto-paatti-peruskoulun-tuntimaaran-kasvattamisesta-kielenopetus-alkaa-jatkossa-jo-ensimmaiselta-luokalta)

POPS 2014 = Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Helsinki: Opetushallitus.

Pyykkö, Riitta 2017. Monikielisyys vahvuudeksi. Selvitys kansallisen kielivarannon tilasta ja kehittämistarpeista. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:51. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Sambanis, Michaela 2015. Lernumgebungen und Formen des Lernens: Sprachlernspiele-Spielerisch Sprache lernen. Saatavilla: <https://www.goethe.de/de/spr/mag/20476976.html> (<https://www.goethe.de/de/spr/mag/20476976.html>)

Skinnari, Kristiina & Sjöberg, Sannina 2018. Varhaista kielenopetusta kaikille: Selvitys varhaisen ja vapaaehtoisen kielenopetuksen tilasta sekä toteuttamisen edellytyksistä kunnissa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Soveltavan kielentutkimuksen keskus. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7511-1> (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7511-1>)

Vuorinen, Ilpo 1993. Tuhat tapaa opettaa: Menetelmäopas opettajille, kouluttajille ja ryhmän ohjaajille. Naantali: Resurssi.

Artikkeliin viittaaminen

Kangasvieri, T. & Moate, J. (2018). Varhemmin helposti – luokanopettajien käytännön ideoita kielenopetuksen varhentamiseen. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9(7). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2018/varhemmin-helposti-luokanopettajien-kaytannon-ideoita-kielenopetuksen-varhentamiseen> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2018/varhemmin-helposti-luokanopettajien-kaytannon-ideoita-kielenopetuksen-varhentamiseen>)